

ÅRSBOKSLUT 2015

(2015-01-01 - 2015-12-31)

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

FONDENS VISION, SYFTE OCH MÅL

Besöksnäringens forsknings- och utvecklingsfond, BFUF, bildades den 10 december 2009. Utgångspunkt för BFUFs vision är att strategiska utvecklingsprojekt och forskning handlar om att lyfta blicken och tydliggör vilka utmaningar men också möjligheter besöksnäringen står inför. Forskning behövs för att samla kunskap och systematisera sådant som görs av praktiker, synliggöra så kallad "tyst kunskap" samt kritiskt granska och ifrågasätta rådande praktik utifrån olika aspekter. Utvecklingsinsatser behövs så att relevant kunskap tas tillvara, sprids och tillämpas i praktiken inom besöksnäringen och i samhället i stort.

BFUFs Vision är att "Besöksnäringen i Sverige utvecklas med stöd av vetenskaplig forskning och strategiskt utvecklingsarbete. Kunskapsöverföringen och interaktionen mellan akademi och praktik fungerar och stärker företag och medarbetare inom besöksnäringen samt främjar besöksnäringens position i samhället. Besöksnäringensrelaterad forskning och utveckling har god finansiering från näringen, statliga- och privata forskningsfinansierare"

Fonden är en ideell förening med syfte att främja vetenskaplig forskning, innovationer och utvecklingsprojekt som är till gagn för företag och anställda inom den svenska besöksnäringen samt bidrar till en positiv utveckling av näringen. BFUF ska ha en viktig roll i besöksnäringens utveckling genom resurser för och kunskap om besöksnäringens behov och vilka aktörer som kan svara mot dessa behov.

VERKSAMHET

Styrelsemedlemmar

Jonas Siljhammar (Visita), ordförande (utsedd vid årsstämman 28 maj 2015), Therese Guovelin (HRF), vice ordförande, Malin Ackholt (HRF), Susanne Andersson (Visita), Tural Kokulu (HRF), Christer Johansson (Visita), Göran Andersson (Visita), Hans Kristiansson (HRF), Eva Östling (Visita), adjungerad, Peter Thomelius (Visita), adjungerad, Pim van Dorpel (HRF), adjungerad.

Styrelsemöten

Under 2015 har åtta styrelsemöten hållits, 13 januari, 3 mars (telefonmöte), 24 mars, 28 maj (+ konstituerande styrelsemöte), 18 augusti, 23 september, 28 oktober (i anslutning till strategimöte) och den 15 december.

Årsstämma hölls den 28 maj.

Strategimöte hölls 27-28 oktober, resultaten av detta är summerat i dokumentet *Strategi BFUF & Verksamhetsplan 2016*.

Operativ organisation

Stina Algotson är sedan 1 april 2014 anställd av fonden som vd. Eva Fohlstedt har under året engagerats på uppdragsbasis som kommunikationsansvarig.

Vetenskapligt råd

Det vetenskapliga rådets roll är att göra en bedömning och kvalitetsgranskning av vetenskapliga projektansökningar. Bedömning görs och registreras först enskilt därefter träffas det vetenskapliga rådet för en gemensam genomgång av ansökningar och bedömningar. Det vetenskapliga rådet är rådgivande till fondens styrelse som är beslutsfattande. Det vetenskapliga rådet har under 2015 bestått av; Lars Hultkranz, professor Örebro universitet (ny 2015), Cecilia Sjöberg, tekn dr och avdelningsdirektör VINNOVA, Richard Tellström, fil dr Örebro univeritet/Stockholms universitet (ny 2015), Lars Witell, professor Linköpings universitet, Maria Lexhagen, fil dr och verksamhetschef ETOUR/Mittuniversitetet (ny 2015). Se mer under utlysning/bedömning.

Parternas tillskott till fonden

Parterna, Visita och HRF har tillskjutit 4 000 000 kr vardera i medel till fonden under 2015.

Utllysning/bedömning

2015 utlyste BFUF forskningsbidrag på temat "Attraktiva svenska besöksanledningar" i en utlysning riktad till disputerade forskare vid svenska universitet, högskolor och forskningsinstitutioner. Utlysningen omfattade projektbidrag om högst 1 000 000 kronor per år under maximalt 2 år. Ett krav var att sökande har svensk eller utländsk doktorsexamen och ska vara knuten till ett svenskt universitet, högskola eller forskningsinstitution.

Ansökningar vetenskapliga projekt

Inom ramen för BFUFs utlysning 2015, av medel till vetenskaplig forskning, inkom 24 ansökningar från 17 universitet, högskolor och institut. Vid styrelsemötet den 15 december beslutades att fördela 4,1 miljoner kronor till tre projekt:

2015-167 Besöksanledningens vara eller icke-vara: informationsspridningens betydelse för attraktioners framgång, Lunds universitet, Institutionen för service management och tjänstvetenskap, 1 400 000 kronor

2015-165 Enhancing the Attractiveness of Swedish Sport Events: A Study of Participation Events and Highly Involved International Sport Tourists, Göteborgs universitet, Centrum för turism, 1 300 000 kronor

2015-163, Attraktiva varumärken i besöksnäringen - från image till position
Luleå tekniska universitet, 1 400 000 kronor

Samtliga projekt har beviljats medel för två år. Dessa är balanserade som upplupna kostnader i årets balansräkning.

Pågående projekt

Beslutsår

2012	Hospitality Industry Clusters in Sweden, Internationella Handelshögskolan i Jönköping	1 700 000
2012	Besöksnäringens snabbväxare HUI Research AB	1 500 000
2012	När blir maten värd en resa? En studie av kulinarisk turism i Sverige Högskolan i Borås	1 600 000
2012	Revenue optimization based on tourism elasticities Institutionen för Service Management, Lunds universitet	1 200 000
2012	Måltidsföretagare - från kalaskokerskor till gourmetkrögare dagens villkor i historisk belysning	

	Restaurang- och hotellhögskolan, Örebro universitet	1 000 000
2013	Hotell som innovativa arbetsplatser Handelshögskolan i Göteborg	1 600 000
2013	Morgondagens turist - hur ska besöksnäringen möta e-generationen? Luleå Tekniska universitet	1 200 000
2013	Rörlighet och karriärvägar i den svenska besöksnäringen Högskolan Dalarna	1 400 000
2014	Platsinnovationer i Swedish Lapland, Luleå tekniska universitet	1 400 000
2014	Inside the black box: Innovation in the hospitality sector, Internationella handelshögskolan i Jönköping	1 400 000
2014	Äta ute/eating out - En studie av besökarens aktiviteter relaterat till mat- och måltider, Umeå universitet	1 400 000

Uppstartsmöte vetenskapliga projekt

Den 4 mars 2015 samlades BFUF beviljade projekt samt kommunikationsansvariga på Visita och HRF till ett uppstartsmöte i Stockholm. Fokus för mötet var forskningens kommunikation. Syftet med mötet var att de som beviljats medel ska få en bra förståelse för BFUFs parter och varför dessa går in som finansörer men även hur parternas kanaler till företag och anställda kan vara en värdefull resurs för forskarna.

Uppföljning av pågående och avslutade projekt

Under 2015 har samtliga fem projekt som beslutades 2012 avrapporterats och avslutats genom slututbetalning av beviljade medel. Redovisningar i form av rapporter, working papers och vetenskapliga artiklar finns presenterade och nedladdningsbara via vår nya publikationsdatabas <http://bfuf.se/publikationer/>.

Vid uppstartsmötet den 4 mars presenterade samtliga närvarande sin projektstatus. Projektet *Morgondagens turist - hur ska besöksnäringen möta e-generationen?* som bedrivs vid Luleå Tekniska universitet, presenterade sina resultat för styrelsen i samband med styrelsemötet den 18 augusti.

Internationellt forskarsymposium i samarbete med Centrum för turism

I mars genomfördes ett tvådagars internationellt forskarsymposium i samarbete med Centrum för turism, Handelshögskolan vid Göteborgs universitet. Symposiet samlade 16 väl meriterade forskare från Sverige, Norge, Tyskland, Storbritannien och Schweiz på temat *Estimating the Impacts of tourism and events - Future challenges of event Impact*. Symposiet förlades till Göteborg den 18-19 mars för att skapa förutsättningar för utbyte med Besöksnäringkongressen. Resultat av mötet är att deltagarna kommer att bidra till en antologi som ges ut 2016 av Routledge, med forskarna från Centrum för turism som redaktörer. Ett annat resultat är att en grupp av de deltagande forskarna inkommit till BFUF med en väl formulerad ansökan *Enhancing the Attractiveness of Swedish Sport Events: A Study of Participation Events and Highly Involved International* vilken i december beviljades 1 300 000 kronor

Synpunkter till forskningspropositionen

Regeringen har för avsikt att presentera en ny forskningsproposition hösten 2016. För att sätta ljuset på besöksnäringens behov av forskning och utveckling i det arbetet sände BFUF i oktober in synpunkter och konkreta

förslag. Vår utgångspunkt har varit våra kartläggningar av forskningsläget i landet och analyser av besöksnäringens framtida behov som vi formulerat tillsammans med neringen och akademien i Besöksnäringens strategiska forsknings- och innovationsagenda. Vi har lyft fyra områden genom behovet av att:

- Stärka besöksnäringsspektivet i forsknings- och innovationssatsningar kopplade till framtidens städer och samhällsutveckling,
- stärka forskare och miljöer som är verksamma inom evenemangs-, natur- och maritimturism samt måltidsforskning genom långsiktiga medel,
- skapa en nationell forskarskola för turism/besöksnäring
- skapa en nationell struktur med förutsättningar att säkra sektorns innovationsförmåga.

Framtida samverkan med Handelsrådet

Under våren 2015 initierades en dialog med dåvarande HUR, nuvarande Handelsrådet, angående ett eventuellt samarbete i form av gemensam utlysning och gemensamt forskningsprogram. Under hösten har idén utvecklats till ett förslag på ramverk för gemensam utlysning och forskningsprogram. Detta ramverk har styrelserna i BFUF och HUR i december 2015 ställt sig positiva till att bygga vidare på med målsättningen att öppna en utlysning för ett gemensamt forskningsprogram i september 2016.

Northors Island

I september deltog Stina Algotson i 24th Nordic Symposium in Tourism and Hospitality Research i Reykjavik den 1-3 oktober 2015. Symposiet samlade 167 forskare främst från Norden, men även från andra europeiska länder. Temat var *Responsible Tourism*. Bland de 131 forskningsprojekten som presenterades var tre BFUF-finansierade; *Rörlighet i karriärvägar i den svenska besöksnäringen*, *Äta ute - en studie av besökarens aktiviteter relaterat till mat och måltid samt Platsinnovationer i Swedish Lapland*.

Främjande av ansökningar hos andra finansiärer

Ett kompletterande sätt att öka finansiering och genomförande av besöksnäringens relevanta forskningsprojekt är att främja forskare och grupper av forskare att söka hos andra finansiärer.

Besöksnäring och samhällsbyggnad - BFUF har verkat för att skapat möten mellan en grupp forskare inom Samhällsbyggnad på KTH och forskare inom besöksnäringen. Syftet har varit att se om forskarna kan och vill göra en gemensam ansökan till Formas specialutlysning om Hållbar samhällsbyggnad. Det visade sig vara för ont om tid. (Mötet resulterade dock i att några av de samlade formulerade en ansökan *Ethnic Food and Urban Attractiveness*, som svar på BFUFs utlysning. Den fick inte beslut om finansiering av BFUF 2015.)

Besöksnäringen i livsmedelskedjan - BFUF har gett inspel i en ansökan om forsknings- och innovationsprogram för livsmedelskedjan - Food for Health. Ansvarig för ansökan är Livsmedelsföretagen - i samverkan med LRF, Svenska Dagligvaruhandel, Chalmers, Lund, SIK och SLU. Denna ansökan fick avslag av Vinnova i januari 2015.

Hästnäringen och besöksnäring - BFUF har ingått i referensgruppen för Innovationsagenda för Hästnäringen. Denna agenda skickades in till Vinnova hösten 2015.

Hållbara städer - Vi har tillsammans med Riksidrottsförbundet, Fotbollförbundet, Stockholm Visitors Board, Göteborg & Co, Malmö Tourism, Visit Södra Dalarna, Region Kalmar, Inspiration Gotland, Mittuniversitetet, Göteborgs universitet och tio destinationer/städer/idrottsförbund sökt och fått en halv miljon kronor i stöd från Vinnova för en Steg 1 initieringsfas av projektet "Hållbara evenemangsstäder" inom ramen för Vinnovas program *Utmaningsdriven Innovation*. Steg 1 ska slutredovisas i juni 2016.

Hållbart arbetsliv i besöksnäringen - BFUF initierade och assisterade under hösten forskare i vårt nätverk och vid olika lärosäten att gå in med en gemensam idéskiss på forskningsansökan till AFA

försäkringar. Under koordination av Högskolan Dalarna lämnade forskargruppen i en idéskiss på ett gemensamt forskningsprojekt till AFA den 15 december.

Ansökningar utvecklingsprojekt

Under året har en ansökan om utvecklingsprojekt inkommit från Visit Sweden som lämnat in en ansökan under 2014 och inbjudits att utveckla sin idé för behandling 2015. Då BFUFs styrelse även denna andra gång önskade ytterligare bearbetning av ansökan för att kunna besluta i ärendet drog Visit Sweden tillbaka ansökan.

Utvecklingsprojekt Hållbara idrottsevenemang

I maj 2014 beslutade BFUF att finansiera utvecklingsprojektet *Hållbara Idrottsevenemang*. Syftet med det tvååriga utvecklingsprojektet är att öka kompetensen kring idrottsekonomi och evenemangsturism och ta fram och sprida riktlinjer för beräkningsmodeller för arrangemang av hållbara internationella idrottsevenemang. Projektet har initierats av RF tillsammans med BFUF. Under 2015 genomfördes tre workshops (2 st den 17 mars i samband med Besöksnäringskongressen i Göteborg, 1 i Stockholm den 21-22 september). Donald Getz delrapporterade i maj 2015 och utarbetade ett förslag på Guidelines/riktlinjer i augusti 2015. Kopplat till detta projekt har RF lagt ut ett uppdrag att ta fram ett webbaserat prognosverktyg, ett arbete som görs i samverkan med Göteborg & Co och beräknas presenteras i mars 2016. RF har även lagt ut ett uppdrag att ta fram en definition av Hållbara idrottsevenemang. Även denna definition ska presenteras i mars 2016. Projektet är transparent genom att alla minnesanteckningar, rapporter och guidelines läggs upp efter hand på Centrum för Idrottsevenemangs webbsida <http://www.svenskidrott.se/Centrumforidrottsevenemang/Idrottochbesoksnaring/>

Utvecklingsprojekt Hållbara evenemangsstäder

I oktober gav Vinnova besked om 500 000 kronor i finansiering av projektet "Hållbara evenemangsstäder" Steg 1. Riksidrottsförbundet koordinerar projektet och tillsammans med 11 medsökande. En målsättning är att knyta fler relevanta parter till projektet, som större evenemangsarrangörer inom kultur. Syftet är att skapa en nationell plattform för samverkan kring lösningar för hållbara evenemang. Projektet har fått medel för det första steget, en initieringsfas, på cirka sju månader. Aktörerna ska stimuleras att tillsammans börja arbeta med att utveckla innovativa lösningar för att möta samhällsutmaningar. Projekt med goda resultat har senare möjlighet att gå vidare i ytterligare två steg. BFUF är en av de medsökande och ingår även i projektets arbetsutskott i steg 1.

Kommunikation

Kommunikationsråd

Ett kommunikationsråd bestående av Visitas och HRFs kommunikations- och pressansvariga har träffats två gånger under 2015 för att på ett effektivt sätt samordna relevanta kommunikationsinsatser som rör både BFUF och parternas kanaler till bransch och anställda.

Pressmeddelanden

Under 2015 har fyra pressmeddelanden skickats ut:

- 1) rörande forskarsymposium Estimating the impacts of tourism and events - Future challenges of event impact (mars 2015)
- 2) Utlysning av forskningsmedel "Attraktiva svenska besöksanledningar (juni 2015)
- 3) Vinnova ger stöd till Hållbara evenemangsstäder steg 1 (oktober 2015)
- 4) 4,1 miljoner till tre projekt för utveckling av attraktiva besöksanledningar (december 2015)

Webbsidan och utveckling av webbaserat system

Webbsidan bfuf.se har under 2015 haft i genomsnitt 2 000 unika besökare per månad och i genomsnitt 4 250 besök per månad. Webbsidan har uppdaterats genom ett sökbart arkiv för publikationer och vi har övergått till en modernare adressdatabas för utskick av INVIT, pressinformation och utlysningar. Vi har även öppnat upp möjligheten att prenumerera på INVIT via vår webb.

Nyhetsbrevet INVIT

Under 2015 har BFUFs digitala nyhetsbrev INVIT publicerats fyra gånger, i mars, juni, september och december. Utskickslistan har utvecklats under året och i december gick nyhetsbrevet ut till 1 729 mottagare nationellt inom målgrupperna forskare, företag, branschorganisationer och offentliga aktörer. Detta är en ökning med ca 560 mottagare jämfört med december 2014. Öppningsfrekvensen är 31% (jmf med 38% i december 2014)

Rapportnedladdningar från nätet (sedan 2013)

Sveriges mest attraktiva bransch	1 161
Swedens most attractive industry	691
Tillväxtvärk?, hela	1 621
Tillväxtvärk? sammanfattning	423
Growing pains?	307
Vem tänker på besöksnäringen?	1 333
Var fungerar Besöksnäringen?	44
Besöksnäringens forsknings- och innovationsagenda (samtliga versioner)	2 873

Rapporter

En rapport har tagits fram av BFUF under 2015:

#4 Var fungerar besöksnäringen? (publicerad digitalt i december 2015)

Samverkan för kommunikation mot allmänheten

BFUF har begränsade resurser för kommunikation och vi har som prioriterad målgrupp forskare och andra forskningsfinansiärer. Parternas kommunikationsavdelningar och tidningar/redaktioner ger oss stöd som kommunikationskanaler mot näringen och dess anställda. Under 2015 har BFUF gått in som medlem i föreningen Vetenskap och Allmänhet (VA). Målsättningen är att få en kanal som kan kommunicera en del av de resultat som BFUF-finansierade projekt kommer fram till mot allmänheten.

SLUTORD

BFUF har under 2015 haft ett fokus på att verka för att besöksnäringen ska betraktas som ett strategiskt område för forskning-, innovation och utveckling. Ett sätt att visa detta är att näringen själv, via BFUF, lägger resurser på vetenskapliga projekt. BFUFs styrelse har sedan december 2012 beslutat om totalt 19,5 miljoner kronor till 14 vetenskapliga projekt som genomför branschrelevant forskning. Detta gör BFUF till en av de viktigare finansiärerna av forskning om och för besöksnäringen. Ett annat sätt är att aktivt bidra med kunskap i olika sammanhang och genom samarbeten.

Parterna bidrar med likvärdiga årliga tillskott på ca 4 miljoner kronor per part och år till fonden och beslut fattas i en styrelse där parterna har likvärdiga röster. Fonden är ett positivt tillskott i en bransch med stark tillväxt och samtidigt stor utvecklingspotential.

Rapporter och kartläggningar som BFUF genomfört har en volymmässigt god nedladdningsfrekvens från webb, de beställs i tryck, används och citeras i olika sammanhang. Verksamheten och utlysningen av forskningsmedel har under 2015 bland annat kunnat luta sig mot utvecklings- och förankringsarbetet med Besöksnäringens strategiska forsknings- och innovationsagenda som genomfördes under 2012/2013.

Sammantaget kan vi se att BFUF har en viktig roll i det system som stärker framtida besöksnäring i Sverige. Att det är branschens parter själva som står bakom fonden utgör en avsevärd potential och styrka.

Jonas Siljhammar